

Europaskolan Utbildning AB
Organisationsnummer: 556747-8416
info@europaskolan.se

2023-03-15

Dnr 2022:581

Beslut

efter kvalitetsgranskning av Rektorns arbete för
rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasie-
skolan vid Europaskolan Strängnäs,
med huvudman Europaskolan Utbildning AB

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Europaskolan Strängnäs avseende verksamhetens kvalitet inom Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska kvaliteten i rektorns styrning och ledning för att skapa långsiktiga förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning i ämnen med och utan nationella prov.

Granskningen avgränsas till rektorns arbete för en rättvisande och likvärdig betygssättning i relation till bland annat lärares arbete inom den aktuella gymnasieskolan. I denna granskning ingår inte att bedöma lärarnas arbete med att planera och genomföra undervisningen samt kontinuerligt bedöma elevers prestationer, så att de vid tidpunkten för betygssättningen har underlag för en allsidig bedömning och rättvisande betygssättning. Granskningen inriktas mot högskoleförberedande program med anledning av att betyg som urvalsinstrument för vidare utbildning står i fokus.

Granskningen omfattar 30 skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala skolor. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med skolenhetens rektor samt lärare. Intervjuerna genomfördes den 11 och 12 januari 2023 av utredarna David Carvajal och Hans-Göran Arvidsson. Intervjuerna har sammanställts i ett protokoll som kommunicerats med huvudmannen. Protokollet, tillsammans med inkommen dokumentation, ligger till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras under våren 2023.

Fakta om verksamheten:

Europaskolan Strängnäs är en fristående skolenhet belägen i Strängnäs kommun. Huvudman är Europaskolan Utbildning AB. Skolan har cirka 485 elever. Denna granskning omfattar skolans samtliga gymnasieprogram; ekonomiprogrammet, humanistiska programmet, naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet, samt skolans två riksrekryterande spetsutbildningar. Skolan har valt ut utifrån att den statistiskt visat ihållande avvikelser i betygssättning i förhållande till resultaten på de nationella proven mellan läsåren 2014/15 och 2018/19.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. På varje område bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om

en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Europaskolan Strängnäs i följande utsträckning:

Rektorns förklaringar om vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen

Skolinspektionen bedömer att rektorn i *låg utsträckning* kan förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera och problematisera betygsavvikelser, för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte

Rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen

Skolinspektionen bedömer att rektorn i *låg utsträckning* ser till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn behöver identifiera och genomföra relevanta insatser utifrån en fördjupad analys av betygssättningen

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2023-09-15** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena

och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 2) användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se

Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:581) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område

Rektorns förklaringar om vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen

I detta område granskas rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd samt rektorns analys samt problematisering av betygsavvikelser.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn kan *i låg utsträckning* förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn har inblick i användningen av nationella prov, men rektorn har inte fört en kontinuerlig diskussion med lärarna för att nå samsyn av begreppet särskilt beakta. Rektorn saknar också inblick i användningen av bedömningsstöd. Granskningen visar vidare att rektorn följer upp betygsresultaten samt relationen mellan nationella provbetyg och kursbetyg, men rektorn har inte genomfört en analys, eller problematiserat, identifierade betygsavvikelser eller om skillnader i betygsresultaten eventuellt utgör betygsavvikelser.

Rektorns organisation för möjliggörande av likvärdighetsdiskussioner

Granskningen visar att rektorn har organiserat arbetet för likvärdighetsdiskussioner inom skolan. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att samtlig pedagogisk personal har regelbundna möjligheter till likvärdighetsdiskussioner. Lärarna deltar i återkommande ämneslagsträffar där syftet är att diskutera och uppnå likvärdig bedömning och betygssättning. I ämneslagen utarbetar även lärarna när det är möjligt, exempelvis vid parallella kurser, gemensamma bedömningsuppgifter för att underlätta diskussioner och skapa samsyn kring bedömningen av elevers kunskaper. De lärare som är ämneslagsföreträdare har möten med rektorn en gång i månaden där de diskuterar arbetet som förs i ämneslagen. Vidare finns ytterligare två forum för likvärdighetsdiskussioner som leds av rektorn. Skolans pedagogiska kollegium genomförs en till två gånger per termin och där tas aktuella förändringar upp som påverkar betyg och bedömning, såsom nya regelverk eller information från skolmyndigheterna, samt att diskussioner kring kalibrering av betygssättningen också förs. På betygskonferenserna, som genomförs i slutet av läsåret, för rektorn och lärarna diskussioner för att säkerställa likvärdigheten inför betygssättningen samt om eventuella dilemman vid betygssättningen eller andra extrainsatta åtgärder. Rektorn har också organiserat så att nya lärare får stöd av en mer erfaren

lärare i arbetet med att ta fram gemensamma bedömningsuppgifter och vid kalibreringen av betygssättningen.

Det framgår också av lärarintervjuer att rektorn uppmuntrar till externa kontakter för att diskutera likvärdighet, men att flertalet av kontakterna sker på lärarnas initiativ. Lärarna ger exempel på externa kontakter som sker i olika typer av forum, främst i olika ämnesföreningar eller via sociala medier, men berättar att flera av dessa kontakter är uppkomna på eget initiativ via, exempelvis, kontakter från tidigare arbetsplatser och utbildning. En lärare ger dock exempel på att skolan bekostat resa för en träff med andra lärare inom samma ämne. Lärarna berättar också att rektorn har kännedom om och uppmuntrar till externa kontakter för likvärdighetsdiskussioner eftersom detta diskuteras vid ämneslagsmöten och med rektorn vid ämnesföreträdmöten och på skolans utvärderingar. Det framkommer vidare vid intervjuer och i inkommen dokumentation att det inom huvudmannens organisation finns etablerat samarbete med andra skolor i kommunen. Rektorn och lärare berättar att skolorna samverkar kring fortbildning och har olika typer av diskussionsutbyten, bland annat inom området bedömning och betygssättning. Rektorn och lärare beskriver dock att samarbetet sker i olika utsträckning beroende på ämnesgrupp och att alla lärare ännu inte haft möjlighet att kalibrera betygssättningen vid sådant utbyte.

Rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd

Granskningen visar att rektorn har inblick i användningen av nationella prov, men rektorn har inte fört en kontinuerlig diskussion med lärarna för att nå samsyn av begreppet särskilt beakta. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att nationella proven genomförs i alla kurser där de finns att tillgå. Anledningen är att både rektorn och lärare anser att nationella proven är viktiga för att kalibrera betygssättningen eftersom de är framtagna av Skolverket i samarbete med universitet. Rektorn och lärare beskriver att de använder resultaten av nationella proven för att värdera sin egen bedömning och kalibrera att de ligger rätt till i sin egen betygssättning. I samband med regeln som infördes 2018 om att särskilt beakta resultaten på nationella proven vid betygssättningen så genomförde rektorn en särskild insats på skolan för att tillsammans med lärare diskutera hur "särskilt beakta" som begrepp ska tolkas. Det framgår dock av intervjuer att rektorn och lärare därefter inte haft en kontinuerlig dialog om hur lärarna tolkar begreppet, men lärare berättar att det i ämneslagen förs löpande diskussioner om detta och beskriver att det inte är givet vad begreppet innebär.

Granskningen visar att rektorn saknar inblick i användningen av bedömningsstöd. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår vidare att bedömningsstöden används i olika utsträckning beroende på ämne. Rektorn uppmuntrar till användningen av bedömningsstöd, men känner inte till hur och i vilken utsträckning som

bedömningsstöden används beroende på ämne. Rektorn berättar att det främst är förstelärarna som för diskussioner med lärarna i ämneslagen om bedömningsstöden. I intervjuer med lärarna framkommer flera exempel på användningen av bedömningsstöd. Inom ämnet moderna språk används de betygsstödjande bedömningsstöden för att kalibrera betygssättningen som helhet, medan andra lärare beskriver att de använder bedömningsstöden vid enskilda provdelar eller bedömningar. Samtliga intervjuade lärare berättar att bedömningsstöden är bra att använda och återkommande diskuteras i ämneslagen, men att bedömningsstöden används mer i vissa ämnen än andra. Lärarna ger också en delad bild av rektorns förhållningssätt till bedömningsstöden. Några lärare menar att rektorn rekommenderar att bedömningsstöden används, medan andra lärare menar att rektorn anser att bedömningsstöden ska användas.

Rektorns analys av betygsavvikelser över tid

Granskningen visar att rektorn följer upp betygsresultaten samt relationen mellan nationella provbetyg och kursbetyg, men rektorn har inte genomfört en analys utifrån identifierade betygsavvikelser. Av intervjuer med rektorn och lärare samt av inkommen dokumentation framgår att rektorn följer upp betygsresultaten samt relationen mellan nationella provbetyg och kursbetyg. Rektorn tar fram både egen betygsstatistik och tar del av nationell statistik. I sin uppföljning av betygsresultaten använder rektorn sig av parametrarna kurser, ämnen, gymnasieprogram, kön, socioekonomisk bakgrund och enskild lärares betygssättning, för att identifiera eventuella skillnader på gruppnivå. Rektorn gör också jämförelser med jämförbara skolor och med nationell nivå. Till sin hjälp för att följa upp relationen mellan nationella provbetyg och kursbetyg använder sig rektorn av, utöver nationell statistik, en särskild förteckning över elevernas nationella provbetyg och kursbetyg. Rektorn berättar att lärare som undervisar i kurser där nationella prov genomförs framöver ska inlämna en särskild förteckning där enskilda elevers nationella provbetyg och kursbetyg redovisas för än bättre underlag. Om en elevs kursbetyg skiljer sig från nationella provbetyget så ska läraren i förteckningen lämna en motivering. Detta förfarande är nytt och har använts delvis för läsåret 2021/22, men kommer att användas fullt ut från och med läsåret 2022/23. Det har dock tidigare funnits ett liknande förfarande där lärare motiverade avvikelser om kursbetygen översteg 20 procent från det nationella provbetyget per ämne. Då rektorn är nytillträd på skolan så är uppföljningen främst gjord utifrån senaste läsårets betygsresultat.

Utifrån inkommen dokumentation konstaterar rektorn att för vårterminen 2022 så korrelerar skolans nationella provbetyg och kursbetyg bättre i jämförelse med nationell nivå, men att rektorn ändå behöver analysera vad identifierade avvikelser beror på. Rektorn har noterat att för kursen engelska 6 finns avvikelser där kursbetygen till viss del är högre än nationella provbetygen, och att det för ämnet svenska finns avvikelser där kursbetygen är både lägre och högre än nationella provbetygen, medan matematiken är det ämne som har bäst korrelation mellan nationella

provbetyg och kursbetyg. Däremot kan rektorn inte förklara varför betygssättningen ser ut som den gör i nuläget. Det framkommer inte heller vid intervjuer eller i inkommen dokumentation att rektorn har identifierat avvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg för övriga nämnda parametrar, exempelvis mellan elevgrupper eller över tid. Av lärarintervjuer framgår att lärarnas senaste bild av betygssättningen i kurser med nationella prov är att kursbetygen stämmer väl överens med nationella provbetygen i jämförelse med nationell nivå, vilket de har fått till sig av rektorn.

För övriga ämnen och kurser där nationella prov inte genomförs har rektorn noterat skillnader i betygsresultaten mellan elevgrupper och lärare, men har inte analyserat om dessa skillnader utgör eventuella betygsavvikelser. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att dåvarande rektorn i sin uppföljning av betygsresultaten vid enstaka tillfällen noterat skillnader i betygsresultaten inom och mellan elevgrupper och lärare, men vid intervjuerna framkommer dock inte om skillnaderna varit bestående över tid.

Både rektorn och lärare berättar att det på skolan tidigare genomförts en uppföljning av betygssättningen för kurser med och utan nationella prov, och att slutsatsen av uppföljningen var att eleverna hade svårare att nå högre betyg i ämnen och kurser utan nationella prov. Utifrån analysen, samt utifrån den tidigare förteckningen över avvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg på över 20 procent, har dåvarande rektorn efterfrågat hos lärarna förklaringar till uppkomsten av avvikelser vid jämförelse av lärarnas betygssättning. Det framkommer dock inget annat i intervjuerna än att dåvarande rektorn, efter samtal med berörd lärare, funnit att lärarna haft rimliga förklaringar till betygsresultaten. En lärare berättar dock i intervju att denne fick förklara de höga betygen i sitt ämne för dåvarande rektorn som tyckte att läraren kunde motivera sin betygssättning. Rektorn berättar vidare att gruppen kvinnor tenderar att erhålla något högre betygsresultat än gruppen män. Det har även noterats skillnader i betygsresultaten mellan gymnasieprogram på skolan och mellan elevgrupper. Det har dock inte analyserats om det rör sig om eventuella betygsavvikelser på grund av, exempelvis, skillnader i lärarnas betygssättningspraktik. Av lärarintervjuer framgår att lärarna inte heller tagit del av någon särskild analys av betygssättningen.

Rektorns problematisering av ihållande avvikelser

Granskningen visar att rektorn inte har problematiserat identifierade betygsavvikelser eller skillnader i betygsresultaten. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorn inte analyserat eller problematiserat avvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg, eller för skillnader i betygsresultaten. Av nationell statistik för perioden 2014–2019 uppvisar skolan vid flera tillfällen avvikelser om 30–58 procent högre kursbetyg än nationellt provbetyg för kurserna matematik 2B och 3B, medan kurserna svenska 3 och engelska 6 vid några tillfällen haft avvikelser där

kursbetygen varit mellan 30–39 procent högre än nationella provbetyget. Rektorn och lärare berättar att deras uppfattning av betygssättningen på skolan snarare har varit att det är svårt för eleverna att erhålla högre betyg. Uppfattningen har sin grund i vad elever och vårdnadshavare uttrycker samt av den uppföljning av betygssättningen som dåvarande rektor genomförde för ämnen och kurser utan nationella prov. Därmed har rektorn inte problematiserat varken avvikelser mellan kursbetyg och nationella provbetyg, eller skillnader i betygsresultaten, utifrån att betygssättningen på skolan på något vis skulle avvika, och då inte gällande en högre betygssättning. Rektorn har dock noterat att avvikelserna för kurserna matematik 2B och 3B, minskat från vårterminerna 2018 och 2019 till vårterminen 2022, men kan inte förklara varför då de lägre avvikelserna inte utgår från en medveten strategi från rektorns och lärarnas arbete. En förklaring som rektorn dock ger på en generell nivå är att det finns elever som efter en samlad bedömning vid betygssättningen kan ha uppvisat högre kunskaper än vad nationella provbetyget visar, och att eleverna därmed erhållit högre kursbetyg än nationellt provbetyg, vilket kan ge upphov till avvikelserna.

Rektorn har inte heller problematiserat de skillnader i betygsresultaten mellan elevgrupper som rektorn noterat i sin uppföljning. Rektorn ger inte några förklaringar till skillnaderna i betygsresultat mellan gruppen kvinnor och män med motiveringen att skillnaderna mellan grupperna inte har varit så pass stora att det föranlett en analys och problematisering. Däremot säger rektorn att skillnaderna i betygsresultaten inte beror på att lärarna tolkar styrdokumentet olika eftersom lärarna i ämneslagen gemensamt arbetar fram bedömningsuppgifter och att nya lärare hjälps in i arbetet av utsedda hedersmentor. Av lärarintervjuer framgår heller inte att rektorn tillsammans med lärarna, eller lärarna sinsemellan, problematiserat betygsavvikelser eller skillnader i betygsresultaten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera och problematisera betygsavvikelser, för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte

Skolinspektionens granskning visar att rektorn och lärare tillskriver resultaten på nationella proven som viktiga för betygssättningen, men att det saknas samsyn kring begreppet "särskilt beakta". Rektorn har inte heller insyn i vilken utsträckning som bedömningsstöden används för kalibreringen av betygssättningen. Granskningen visar vidare att rektorn inte har analyserat eller problematiserat de avvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg som föreligger mellan läsåren 2014/15 och 2018/19. Rektorn har inte heller analyserat eller problematiserat att

de skillnader i betygsresultat som finns på gruppnivå eventuellt utgör avvikelser i betygssättningen.

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Det framgår vidare av 15 kap. 25 a § skollagen att vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Enligt 4 kap. 4 § skollagen ska planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen genomföras på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Av läroplanen framgår vidare att det är rektorn som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Enligt Skolverkets Allmänna råd för betyg och provning behöver rektorn kunna analysera om det finns avvikelser mellan till exempel betyg och nationella provbetyg i olika undervisningsgrupper. Rektorn behöver också analysera betygsfördelningen mellan olika elevgrupper i ämnen där det inte finns nationella prov. Om avvikelser eller skillnader förekommer behöver rektorn undersöka om dessa är motiverade eller inte. Rektorn behöver vara särskilt uppmärksam på återkommande mönster.¹

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet med att analysera och problematisera om identifierade avvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg är motiverade eller inte. Förklaringarna till avvikelserna kan behöva kopplas ihop med lärarnas kompetens, lärarnas förutsättningar eller kopplas till andra delar av skolans organisation och utmaningar. Rektorn behöver problematisera vidare om avvikelserna har sin uppkomst i ett arbete som rektorn och lärarna kan påverka, exempelvis att tillsammans problematisera och definiera begreppet särskilt beakta resultaten på nationella proven vid betygssättning. Rektorn kan i en fortsatt analys och problematisering också använda sig av de parametrar som rektorn har tillgång till i sin analys, såsom olika elevgrupper, kurser eller betygssättningen över tid. Rektorn behöver dessutom analysera och problematisera om de konstaterade skillnaderna i betygsresultaten på gruppnivå eventuellt utgör avvikelser.

¹ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) *Betyg och provning*, s. 48.

Rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen

I detta område granskas rektorns arbete med att initiera relevanta och långsiktiga insatser samt rektorns ansvar för att insatserna är väl förankrade i organisationen.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn ser *i låg utsträckning* till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn inte har initierat några insatser som syftar till att minska identifierade avvikelser i betygssättningen. Därmed har det inom ramen för denna granskning inte varit möjligt att bedöma med vilken kvalitet rektorn tar ansvar för att sådana insatser är väl förankrade i organisationen.

Initiera relevanta och långsiktiga åtgärder

Granskningen visar att rektorn inte har initierat några insatser som syftar till att minska identifierade betygsavvikelser. Av intervjuer med rektorn och lärare samt av inkommen dokumentation framgår att det inte finns några pågående insatser som relateras till eller utgår från att minska identifierade betygsavvikelser. Däremot finns insatser från huvudmannen avseende samverkan med andra skolor som berör området bedömning och betygssättning som en del av lärarnas fortbildning. I och med att det saknas insatser som är kopplade till betygsavvikelser går det inte att bedöma om rektorn tar ansvar för att sådana insatser är väl förankrade i organisationen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver identifiera och genomföra relevanta insatser utifrån en fördjupad analys av betygssättningen

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte initierat några insatser som syftar till att utjämna betygsskillnader. Som framgår av område 1 i detta beslut behöver rektorns problematisering av förklaringarna utvecklas för att rektorn ska kunna göra en relevant bedömning av om avvikelserna är motiverade eller inte. För att

främja rättvisa och likvärdiga betyg behöver rektorn sedan se till att insatser genomförs utifrån den fördjupade analysen.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår att planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Enligt 4 kap. 5 § skollagen ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av läroplanen framgår vidare att det är rektorn som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.²

Enligt Skolverkets Allmänna råd betyg och provning bör rektorn tillsammans med lärarna följa upp betyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Utifrån vad uppföljningen av betygen och betygssättningen visar kan rektorn behöva sätta in olika insatser. Det kan handla om att se över hur arbetet med betygssättning är organiserat eller att vid behov säkerställa att lärare får kompetensutveckling så att betygen sätts i enlighet med författningarna. Det kan även handla om att säkerställa att lärare har fått möjligheter att samråda med andra lärare vid tveksamheter om hur en elevs resultat på ett nationellt prov särskilt har beaktats vid betygssättningen.³

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utifrån en mer fördjupad analys ser till att relevanta insatser genomförs i syfte att minska identifierade avvikelser. Insatserna behöver koordineras med huvudmannens eventuella insatser. För att insatserna ska få avsedd effekt behöver rektorn skapa delaktighet hos lärarna och se till att insatserna får ett reellt genomslag i deras arbete. Rektorn behöver också formulera tydliga mål och förväntade effekter för de insatser som beslutats och sedan kontinuerligt följa upp dem.

² Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar

³ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) *Betyg och provning*, s. 48.

På Skolinspektionens vägnar

X Ingrid Jacobsson

Ingrid Jacobsson

Beslutsfattare

Signerat av: Ingrid Jacobsson

X David Carvajal

David Carvajal

Föredragande

Signerat av: David Carvajal

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Jenny Fahlman och Hans-Göran Arvidsson deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
[Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan \(skolinspektionen.se\)](#)

Bilaga 1: Författningsstöd

Enligt skollagen **3 kap. 14 § skollagen** ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Enligt förarbetena till skollagen (**prop. 2009/10:165 s 229**) innebär detta ansvar att se till att skolans eller verksamhetens lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Enligt **4 kap. 3 § skollagen** ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av **4 kap. 4 § skollagen** framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt **4 kap. 5 § skollagen** ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av **15 kap. 25 a § skollagen** framgår att vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Lärare ska enligt gymnasieskolans läroplan (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper**) samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Rektorn ansvarar enligt läroplanen (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar**) för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Skolverkets Allmänna råd betyg och prövning (**SKOLFS 2022:417**) (obs ny, gäller från 1/7 2022 och ersätter det allmänna rådet om betyg och betygssättning)

Skolverkets Allmänna råd systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (**SKOLFS 2012:98**)